TERCHOVÁ

2026

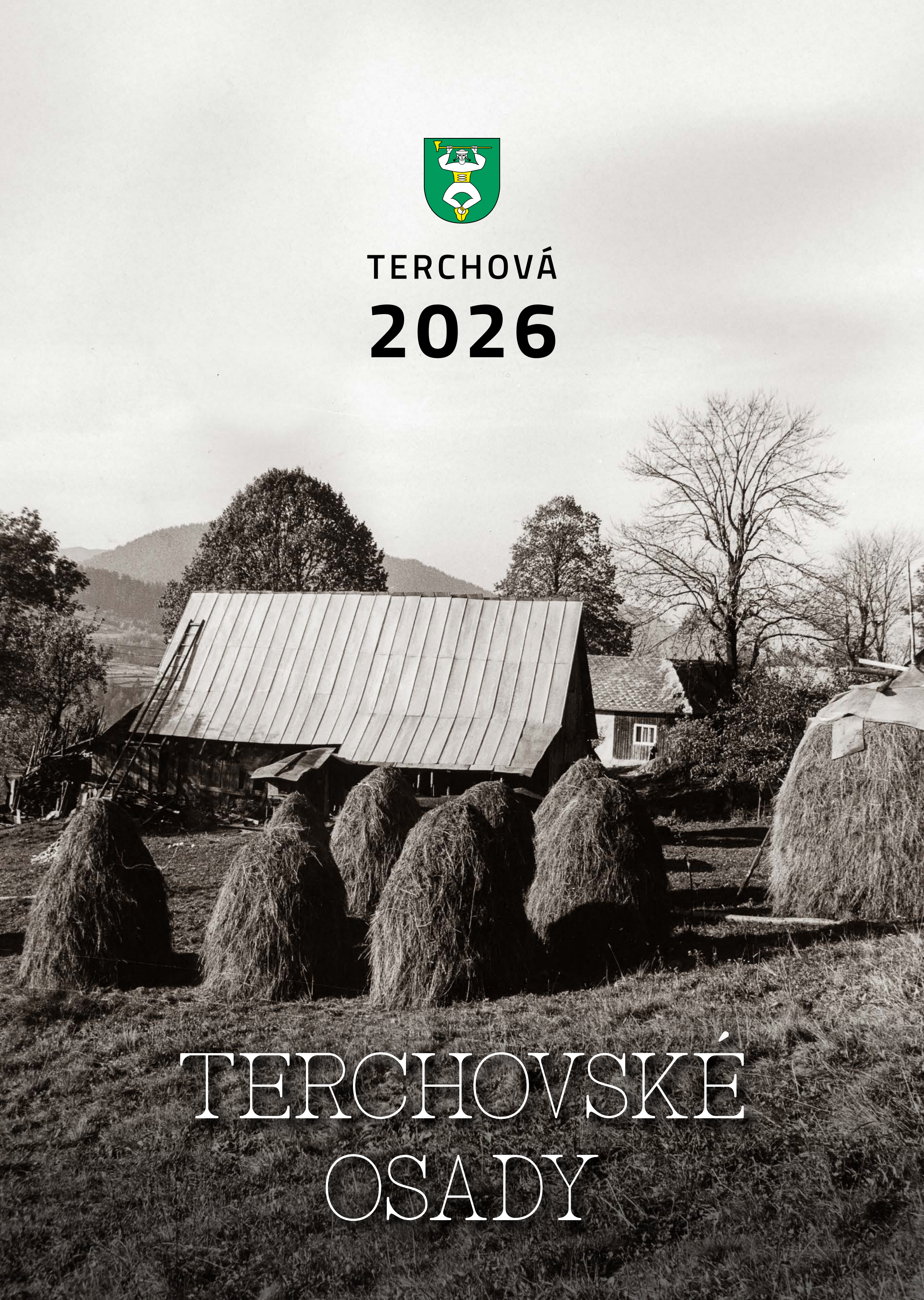

TERCHOVSKÉ OSADY

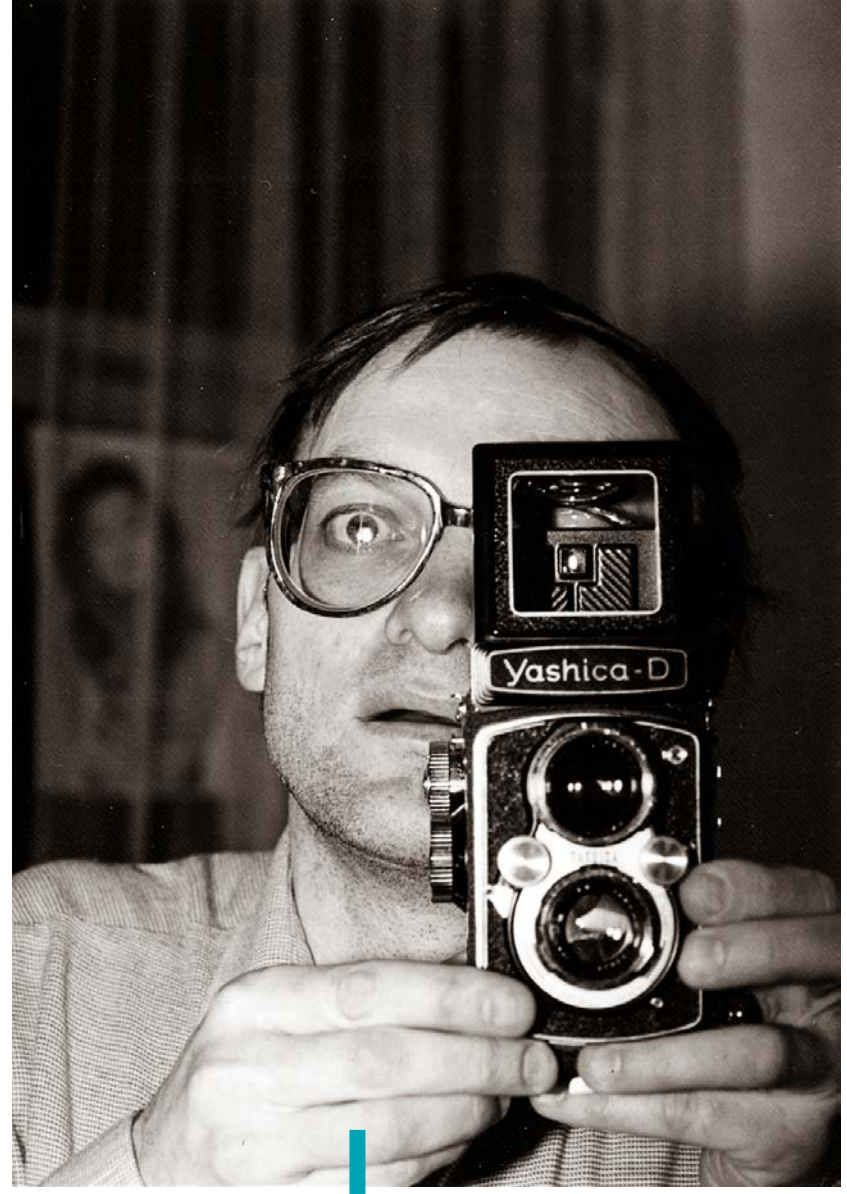

Fotograf a novinár PAVOL ĎURČO (1952) pracoval od roku 1972 v Drevoindustrii Žilina, od roku 1978 ako redaktor jej novín Drevársky priekopník. Neskôr sa stal redaktorom týždenníka Cieľ, denníka Smer a regionálnym fotoreportérom Tlačovej agentúry Slovenskej republiky (TASR), kde pracoval až do odchodu na dôchodok. Práve v týchto rokoch začal chodiť do Terchovej a jej osád. Pri ich návštevách mu bol veľmi nápomocný Ján Huličiar z osady Huličiarovia.

Okrem fotografickej reportáže a dokumentárnej novinárskej fotografie sa Pavol Ďurčo venuje aj všestrannejšej tvorbe s témou prírody, zobrazovaniu ľudských príbehov, zanikajúcich svetov slovenskej dediny, pričom prevažujú prvky výtvarnej fotografie. Ďurčove snímky prinášajú svojskú atmosféru, ktorá v nás vyvoláva pocity poetiky, romantiky, nostalgie a spomienky na minulosť. Fotografická rozprava o krajine, majstroch žijúcich v horských osadách či strácajúcich sa remeslách sa divákovi prihovára nástojčivou úprimnosťou osobne prežitých stretnutí a zážitkov. Plynutím času vydal autor publikácie Strečno (2010), Posledný kolár (2013), Rok koňa (2018) a Cesta dreva (2021).

Z fotografií nasnímaných v terchovských osadách urobil Pavol Ďurčo niekoľko výstav v Žiline a počas Jánošíkových dní v Terchovej. Zachytával predovšetkým život obyvateľov a okolitú prírodu v jednotlivých osadách. Tvorcova úprimná výpoveď o ľuďoch, ich živote, o veciach, čo ľudí obklopujú, vie diváka zaujať vďaka jemu vlastným originálnym momentom stlačenia spúšte. Zobrazenia sa stávajú náročnejšie, realitu fotograf pretvára do obrazov svojho videnia, ktoré majú vlastnú logiku, pevnú kompozíciu a jasnú dramaturgiu.

Archív dokumentárneho a výtvarného fotografa Pavla Ďurča obsahuje fotografie osád v Terchovej a jej okolí, ktoré boli nasnímané v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch 20. storočia. Jednotlivé fotografie zachytávajú formou výtvarnej reportáže obrazy minulých rokov, ktoré sú dnes už nenávratne preč. Pavol Ďurčo citlivým okom výtvarného fotografa, vďaka schopnosti vniknúť do autentického prostredia bez narušenia jeho atmosféry a koloritu, zachytil podstatu všedného života osadníkov a jednoduchú krásu terchovského sveta.

Autor fotografií verí, že vybrané zábery do kalendára sa budú Terchovcom páčiť a urobia im radosť z nostalgického pohľadu na krajinu svojej rodnej obce.

ALENA ĎURČOVÁ

BOLO ICH KEDYSI VYŠE STO. TERCHOVSKÉ OSADY, I TIE HORNOTIŽINSKÉ, ŽILI SVOJIM ŽIVOTOM. ZĎALEKA NIE ĽAHKÝM, ALE VĎAKA VIERE V BOHA, RODINNEJ I SUSEDSKEJ SPOLUPATRIČNOSTI HODNOTNÝM A RADOSTNÝM. POKIAĽ SA TAM RODILI DETI A DORÁBALO ŽIVOBYTIE. POSTUPNE SA VŠAK ČLOVEK ODTIAĽ ZAČAL VYTRÁCAŤ. NAJSKÔR ZIŠIEL DOLU DO DEDINY, POTOM ZAŠIEL AJ DO MESTA – ZA PRÁCOU I DO ŠKÔL. NIEKTO ODIŠIEL, NIEČO ZOSTALO...

JANUÁR

ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ST	PI	SO
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Nový rok, Deň vzniku SR	Alexandra, Karina	Daniela	Drahoslav	Andrea	Antónia, Zjavenie Pána	Bohuslava	Severín	Alexej	Dáša	Malvína	Ernest	Rastislav	Radovan	Dobroslav	Kristína	Nataša	Bohdana	Drahomíra, Mário, Sára	Dalibor	Vincent	Zora	Miloš	Timotej	Gejza	Tamara	Bohuš	Alfonz	Gašpar	Ema	Emil

RODINA BOLA ZÁKLADOM. PODĽA RODU, KTORÝ TAM ŽIL, JE AJ VÄČŠINA OSÁD V JÁNOŠÍKOVOM KRAJI POMENOVANÁ. ŽILO A HOSPODÁRILO SA UMNE – V SPOLOČENSTVE. JEDNI MALI KOŇA, DRUHÍ MLÁŤAČKU, TRETÍ KORYTO... V RODINE I SUSEDSTVE SA POŽIČIAVALO A VRACALO SPÄŤ. PRÍBEH O TROCH GROŠOCH BOL ZÁKONITOSŤOU.

FEBRUÁR

NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Tatiana	Erik, Erika	Blažej	Veronika	Agáta	Dorota	Vanda	Zoja	Zdenko	Gabriela	Dezider	Perla	Arpád	Valentín	Pravoslav	Ida, Liana	Miloslava	Jaromír	Vlasta	Lívia	Eleonóra	Etela	Roman, Romana	Matej	Frederik, Frederika	Viktor	Alexander	Zlatica

ŠINDĽOVÉ STRECHY DREVENÍC, HUMENNÝCH STANÍ A PIVNÍC CHRÁNILI ČLOVEKA, DOBYTOK I DOPESTOVANÚ ÚRODU. POD NIMI SA NAJMÄ V CHLADNEJŠÍCH MESIACOCH, KEĎ BOLI DLHŠIE NOCI AKO DNI, ROZPRÁVALI DEŤOM MAGICKÉ PRÍBEHY O VÍLACH, SVETLONOSOCH ČI JÁNOŠÍKOVI. TÍ, KTORÍ ICH ROZPRÁVALI, POPRITOM PIEKLI CHLIEB, SUŠILI OVOCIE, VYRÁBALI ČI OPRAVOVALI DOMÁCI RIAD, PÁRALI PERIE, PRIADLI, POŠÍVALI...

MAREC

NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Albín	Anežka	Bohumil, Bohumila	Kazimír	Fridrich	Radoslav, Radoslava	Tomáš	Alan, Alana, MDŽ	Františka	Bruno, Branislav	Angela, Angelika	Gregor	Vlastimil	Matilda	Svetlana	Boleslav	Ľubica	Eduard	Jozef	Víťazoslav, Klaudius	Blahoslav	Beňadik	Adrián	Gabriel	Marián	Emanuel	Alena	Soňa	Miroslav	Vieroslava	Benjamín

KEĎ SA DNI ZAČALI PREDLŽOVAŤ, VYŠIEL DO POĽA GAZDA I JEHO RODINA. ORAŤ, SADIŤ, SIAŤ, OKOPÁVAŤ... DO ZEME S LÁSKOU VLOŽILI SEMENÁ ČI PRIESADY A PLNÝMI PĽÚCAMI SA NADÝCHLI JEJ VÔNE S NÁDEJOU, ŽE KONCOM LETA A NA JESEŇ PRINESIE HOJNÚ ÚRODU.

APRÍL

ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Hugo	Zita	Richard Veľký piatok	Izidor	Miroslava, Veľkonočná nedeľa	Irena Veľkonočný pondelok	Zoltán	Albert	Milena	Igor	Július	Estera	Aleš	Justina	Fedor	Dana, Danica	Rudolf, Rudolfa	Valér,	Jela	Marcel	Ervín,	Slavomír	Vojtech	Juraj	Marek	Jaroslava	Jaroslav	Jarmila	Lea	Anastázia

POPRI CESTÁCH DO OSÁD ROZKVITLI OVOCNÉ STROMY – SLIVKY, HRUŠKY I JABLONE. LÚKY OKOLO ROZTRÚSENÝCH USADLOSTÍ SA PREMENILI NA PESTROFAREBNÉ KOBERCE VOŇAJÚCE NEKTÁROM A VÁBIACE PRACOVITÉ VČELY. VTÁCTVO KAŽDÉ RÁNO SVOJÍM SPEVOM ZOBÚDZA ČLOVEKA, KTORÝ MU NA OPLÁTKU VEČER, PO NAMÁHAVEJ PRÁCI, ZASPIEVA NA DOBRÚ NOC.

MÁJ

PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Sviatok práce	Žigmund	Galina, Timea	Florián	Lesia, Lesana	Hermína	Monika	Ingrida, Deň víťazstva nad fašizmom	Roland	Viktória, Deň matiek	Blažena	Pankrác	Servác	Bonifác	Žofia, Sofia	Svetozár	Gizela, Aneta	Viola	Gertrúda	Bernard	Zina	Júlia, Juliana	Želmíra	Ela	Urban, Vivien	Dušan	Iveta	Viliam	Vilma	Ferdinand	Petrana, Petronela

NIELEN OBRÁBANÍM PÔDY A PESTOVANÍM PLODÍN SA ŽIVILI ĽUDIA OSÁD. ČÍM EŠTE? PÁSLI STÁDA OVIEC I ĎALŠIEHO DOBYTKA, DORÁBALI SYR. RÚBALI A REZALI DREVO, Z KTORÉHO STAVALI ZRUBY, STRÚHALI ŠINDLE ČI VYRÁBALI KOLESÁ. RUKY CHLAPOV NAMÁHAVO LÁMALI KAMEŇ NA RÔZNE FUNDAMENTY, RUKY ŽIEN S CITOM SPRIADALI NITE A TKALI PLÁTNO. V DOLINE PRI RIEKE BOLI MLYNY, KDE SA MLELA MÚKA, ABY BOLO NA CHLIEB KAŽDODENNÝ...

JÚN

PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Žaneta, MDD	Xénia, Oxana	Karolína	Lenka	Laura	Norbert	Róbert, Róberta	Medard	Stanislava	Margaréta, Gréta	Dobroslava	Zlatko	Anton	Vasil	Vít	Blanka, Bianka	Adolf	Vratislav	Alfréd	Valéria	Alojz, Deň otcov	Paulína	Sidónia	Ján	Olívia, Tadeáš	Adriána	Ladislav, Ladislava	Beáta	Peter, Pavol, Petra	Melánia

BEZ VODY NIET ŽIVOTA. ANI OSADY POD ROZSUTCOM, PUPOVOM, MRAVEČNÍKOM ČI VOJENNÝM BY NEVZNIKLI, KEBY NEBOLO ŽIVOTODARNÝCH PRAMEŇOV, ŽRIEDIEL, STUDNIČIEK NA ICH ÚPÄTÍ. BOHU VĎAČNÝ ČLOVEK SI VODU CHRÁNIL. VEDEL, ŽE JE CENNÁ. TERCHOVSKÁ KRAJINA JE BOHATÁ NA TENTO VZÁCNY TEKUTÝ DAR. NO V OSTATNOM OBDOBÍ I TU ZAČALI NIEKTORÉ PRAMENE SLABNÚŤ.

JÚL

ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Diana	Berta	Miloslav	Prokop	Cyril, Metod, Sviatok sv. Cyrila a Metoda	Patrik, Patrícia	Oliver	Ivan	Lujza	Amália	Milota	Nina	Margita	Kamil	Henrich	Drahomír, Rút	Bohuslav	Kamila	Dušana	Ilja, Eliáš	Daniel	Magdaléna	Oľga	Vladimír	Jakub, Timur	Anna, Hana, Anita	Božena	Krištof	Marta	Libuša	Ignác

NEDELE, SVIATKY, SLÁVNOSTI, PÚTE, HODY, JARMOKY, SVADBY, NARODENIE S KRSTINAMI I UMIERANIE S POHREBOM. PRIŠLI CHVÍLE, KEĎ SA BOLO TREBA ZASTAVIŤ, ODDÝCHNUŤ, INAK OBLIECŤ. MODLITBOU POĎAKOVAŤ STVORITEĽOVI PRI NEĎALEKEJ KAPLNKE ČI KRÍŽI, VESELOU PESNIČKOU ROZVESELIŤ SRDCE A CLIVOU VYLIAŤ DUŠE BÔĽ. MOŽNO BY SME SA O TOMTO KOLOBEHU ŽIVOTA NIKDY NEDOZVEDELI, KEBY TO TERCHOVSKÍ HUDCI V PESNIČKÁCH NEZAHRALI A ŽENIČKY V TRÁVNICIACH NEVYSPIEVALI DO ŠÍREHO SVETA. *EJ LÁSKA, LÁSKA...*

AUGUST

SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Božidara	Gustáv	Jerguš	Dominika, Dominik	Hortenzia	Jozefína	Štefánia	Oskar	Ľubomíra	Vavrinec	Zuzana	Darina	Ľubomír	Mojmír	Marcela	Leonard	Milica	Elena, Helena	Lýdia	Anabela, Liliana	Jana	Tichomír	Filip	Bartolomej	Ľudovít	Samuel	Silvia	Augustín	Nikola, Nikolaj, Výročie SNP	Ružena	Nora

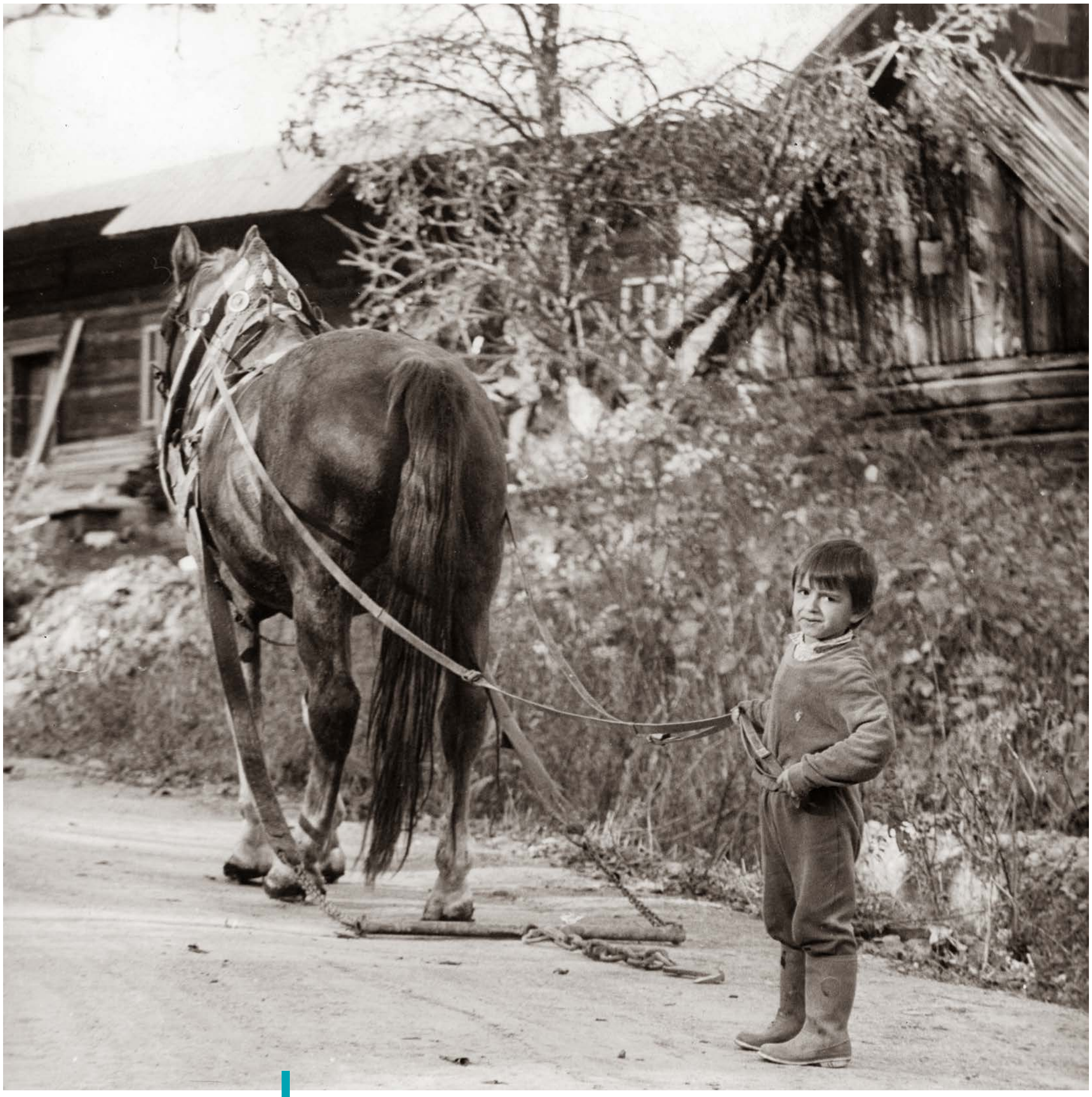

ODOVZDÁVANIE SKÚSENOSTÍ STARŠEJ GENERÁCIE TEJ MLADŠEJ JE VO VŠEOBECNOSTI NEVYHNUTNÝM PREDPOKLADOM NA PREŽITIE AKÉHOKOĽVEK SPOLOČENSTVA. AJ TERCHOVSKEJ OSADY. POHLADKANIE KOŇA, DRŽANIE OPRÁT – ŽINIEK, POČÍTANIE RADKOV V POSTATKE, KÚRENIE V ŠPORHELI, DLÁVENIE KAPUSTY, REZANIE SIAHOVICE ČI PÁLENIE SLIVOVICE... KAŽDODENNÁ ŠKOLA ŽIVOTA. ÍSŤ DOPREDU, NEZNAMENÁ ZABUDNÚŤ NA MINULOSŤ

SEPTEMBER

UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Drahoslava, Deň Ústavy SR	Linda, Rebeka	Belo	Rozália	Regina	Alica	Marianna	Miriama	Martina	Oleg	Bystrík	Mária, Marieta	Ctibor	Ľudomil	Jolana, Sedembolestná Panna Mária	Ľudmila	Olympia	Eugénia	Konštantín	Ľuboslav, Ľuboslava	Matúš	Móric	Zdenka	Ľuboš, Ľubor	Vladislav, Vladislava	Edita	Cyprián	Václav	Michal, Michaela	Jarolím

PRVÝ OZIMEK NA FATRANSKÝCH HOLIACH PRIPOMENUL ĽUĎOM, ŽE ZIMA SA BLÍŽI. EŠTE SA NA ČAS ZVYKLO OTEPLIŤ, ČO VYUŽILI PAVÚKY, ABY NAPRIADLI SIETE BABIEHO LETA, DO KTORÝCH SA OKREM HMYZU ČASTO CHYTIL I ČLOVEK... NO GAZDINÉ VEDELI, ŽE JE NAJVYŠŠÍ ČAS ZNÁŠAŤ Z POLÍ A ZÁHRAD DO KOMÔR I PIVNÍC.

OKTÓBER

ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Arnold	Levoslav	Stela	František	Viera	Natália	Eliška	Brigita	Dionýz	Slavomíra	Valentína	Maximilián	Koloman	Boris	Terézia	Vladimíra	Hedviga	Lukáš	Kristián	Vendelín	Uršuľa	Sergej	Alojzia	Kvetoslava	Aurel	Demeter	Sabína	Dobromila	Klára	Šimon, Simona	Aurélia

SVÄTÝ MARTIN PRAVIDELNE PRICHÁDZAL DO TERCHOVSKÝCH A HORNOTIŽINSKÝCH OSÁD NA BIELOM KONI. PRVÝ AJ DRUHÝ SNEH ZMIZOL, TRETÍ OSTAL. DOBRE SA MU Z NEBIES PADALO NA LÍSTÍM VYSTLANÚ ZEM. Z HÔĽ ZIMA NAJSKÔR ZIŠLA DO NAJVYŠŠIE POLOŽENÝCH OSÁD A POSTUPNE SCHÁDZALA NIŽŠIE DO DOLINY. TAM DO DEDINY, KU KOSTOLU SV. MARTINA, SCHÁDZAL NA SVÄTOMARTINSKÝ JARMOK AJ ČLOVEK Z OSADY. ABY SA V KOSTOLE POMODLIL A NA JARMOKU NAKÚPIL I POSTRETÁVAL ĽUDÍ, KTORÝCH DLHŠIE NEVIDEL.

NOVEMBER

NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Denis, Denisa, Sv. všetkých svätých	Pamiatka zosnulých	Hubert	Karol	Imrich	Renáta	René	Bohumír	Teodor	Tibor	Martin, Maroš	Svätopluk	Stanislav	Irma	Leopold	Agnesa	Klaudia, Deň boja za slobodu a demokraciu	Eugen	Alžbeta	Félix	Elvíra	Cecília	Klement	Emília	Katarína	Kornel	Milan	Henrieta	Vratko	Ondrej, Andrej

AKÝ JE TO SVIT, ČOŽE TO MÁ BYŤ V BETLEME, HORE SA MAJME, HNEĎ POSTAVAJME ZO ZEME...
TAKTO SPEVOM SA POČAS VIANOC ROZLIEHALA OSADAMI RADOSTNÁ SPRÁVA O NARODENÍ MALÉHO JEZULIATKA, KTORÚ OD DOMU DO DOMU OZNAMOVALI KOLEDNÍCI – STRUNKÁRI. A ABY MAL DEŤOM V ČOM JEŽIŠKO NOSIŤ DARČEKY, TAK MU STARÝ OTEC PRED SVIATKAMI UPLIETOL KOŠÍKY.

DECEMBER

UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT	PI	SO	NE	PO	UT	ST	ŠT
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Edmund	Bibiána	Oldrich	Barbora, Barbara	Oto	Mikuláš	Ambróz	Marína	Izabela	Radúz	Hilda	Otília	Lucia	Branislava, Bronislava	Ivica	Albína	Kornélia	Sláva	Judita	Dagmara	Bohdan	Adela	Nadežda	Adam, Eva, Štedrý deň	1. sviatok vianočný	Štefan, 2. sviatok vianočný	Filoména	Ivana, Ivona	Milada	Dávid	Silvester

VŘŠKY, KOPANICE, NEPRÍDEM K VÁM VÍCE, LEBO BY MI PUKLO TO TERCHOVSKÉ SRDCE...

VÝZNAMNÉ DÁTUMY VYZNAČENÉ V KALENDÁRI ŽLTOU FARBOU

14. 2.	Sviatok svätých Cyrila a Metoda, počas ktorého bola v roku 2008 zriadená Žilinská diecéza
22. 4.	Prvá písomná zmienka o Terchovej z roku 1580
30. 6.	Zápis prvku Jánošíkovská tradícia do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska (2021)
5. 7.	Sviatok svätých Cyrila a Metoda
9. 10.	Posviacka Kostola svätých Cyrila a Metoda v Terchovej (1949) Povýšenie Kostola svätých Cyrila a Metoda v Terchovej na Diecéznu svätyňu (2019)
11. 11.	Sviatok svätého Martina, patróna terchovskej farnosti a prvého kostola (1731)
5. 12.	Zápis prvku Terchovská muzika do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO (2013)

TERCHOVÁ 2026
TERCHOVSKÉ OSADY

Fotografie: Pavol Ďurčo

Texty: Marián Zajac

Námet, redakcia: Peter Cabadaj

Zostavenie, technická spolupráca: Rudolf Patrnčiak, Marián Zajac

Grafická úprava a tlač: Varínska tlačiareň

Vydala Obec TERCHOVÁ & Varínska tlačiareň (október 2026)

TERCHOVÁ